

UCHWAŁA Nr XIX/130/20
RADY MIEJSKIEJ W ORZYSZU

z dnia 29 stycznia 2020 r.

**w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
na 2020 rok.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 08 marca 1990r; o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2019r; poz. 506 ze zm.) oraz art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982r; o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2019r; poz. 2277 ze zm.) Rada Miejska w Orzyszu uchwala, co następuje:

§ 1.

Ustala się na 2020 rok Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Orzysza.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady

Anna Pilarczyk

Uzasadnienie

Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada na gminę obowiązek prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu oraz przeciwdziałanie narkomanii. Jednym z podstawowych zadań samorządu w tym zakresie jest tworzenie gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, zaś kompetencja jego uchwalania została zastrzeżona dla rady gminy.

Program jest podstawowym dokumentem określającym zakres i formę realizacji działań związanych z przeciwdziałaniem alkoholizmowi i narkomanii na terenie Gminy Orzysz. Ma na celu tworzenie spójnego systemu działań naprawczych i profilaktyki zmierzającej do zapobiegania powstawaniu nowych problemów alkoholowych i innych uzależnień, oraz zmniejszaniu tych, które aktualnie występują.

GMINNY PROGRAM PROFILATYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA 2020 ROK

Wprowadzenie

Program jest zapisem działań, które będą realizowane w ramach zadań własnych gminy w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii, w tym przemocy w rodzinie, zgodnie z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, oraz art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r., o przeciwdziałaniu narkomanii.

Program ten ma na celu tworzenie spójnego systemu działań naprawczych i profilaktyki zmierzającej do zapobiegania powstawaniu nowych problemów alkoholowych i innych uzależnień, oraz zmniejszaniu tych, które aktualnie występują. Przy opracowaniu programu uwzględnione zostały wytyczne Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych opracowane w przewodniku „Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych”.

Ustawodawca wskazał gminom główne źródło pozyskania środków finansowych na realizację zadań własnych. Jest tzw. „fundusz przeciwdziałania alkoholizmowi”, czyli dochód gminy pochodzący z opłat za korzystanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych i nie może być przeznaczony na inne cele. Oznacza to, że środki pochodzące z tych opłat są ściśle powiązane z realizacją gminnego programu i nie mogą być przeznaczone na inne, nie związane z przeciwdziałaniem alkoholizmowi i narkomanii zadania. Zadania zapisane w poniższym programie są kontynuacją działalności prowadzonej w latach ubiegłych. Doświadczenia zdobyte podczas dotychczasowej realizacji pozwalają na dokładniejsze poznanie jego potrzeb. Skuteczna realizacja tego programu opiera się na współpracy z poniżej wymienionymi instytucjami:

- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Orzyszu;
- Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy
- Komisariatu Policji w Orzyszu;
- Szkół;
- Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Piszu;
- Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Giżycku;
- Mazurskiego Centrum Zdrowia Szpital Powiatowy w Węgorzewie;
- Punktu Konsultacyjnego w Orzyszu;
- Placówki Wsparcia Dziennego pn. Środowiskowa Świetlica Opiekuńczo-Wychowawcza w Orzyszu;
- Świetlicy Środowiskowej „Kajak” pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Orzyszu.

I. Diagnoza sytuacyjna dotycząca problemów alkoholowych w Gminie Orzysz.

Diagnoza ma celu dostarczenie rzetelnych informacji przydatnych do zaplanowania i realizacji Programu na rok 2020.

1. Rynek napojów alkoholowych w Gminie Orzysz

Gminę Orzysz w 2019 roku (stan na 31 grudnia) zamieszkiwało ogółem 8815 mieszkańców, z tego powyżej 18 roku życia - 7187 mieszkańców.

Zasady wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych reguluje ustawa z dnia 26 października 1982r., o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz przepisy prawa miejscowego tj:

- Uchwała Nr LIV/399/18 Rady Miejskiej w Orzyszu z dnia 25 lipca 2018r; w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie Gminy Orzysz.
- Uchwała Nr LII/378/18 Rady Miejskiej w Orzyszu z dnia 23 maja 2018r; w sprawie wprowadzenia odstępstwa od zakazu spożywania napojów alkoholowych w miejscach publicznych na terenie Gminy Orzysz

Sprzedaż napojów alkoholowych

Placówki handlu detalicznego - sklepy	2017	2018	2019
Ilość punktów w tym zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych:	26	25	24
do 4,5%alk. oraz piwo	26	24	24
od 4,5%alk. do 18% alk. (z wyjątkiem piwa)	26	25	24
powyżej 18% alk.	25	24	
Gastronomia			24
Ilość punktów w tym zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych:	24	25	23
do 4,5%alk. oraz piwo	24	25	23
od 4,5%alk. do 18% alk. (z wyjątkiem piwa)	6	6	7
powyżej 18% alk.	8	8	10

stan na 31.12.2019r.

Ogólna liczba punktów sprzedaży w porównaniu do 2017 roku zmniejszyła się o 3 punkty.

Na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych przypadało:

- w 2017r. - 181 mieszkańców Gminy Orzysz, w tym 148 osoby pełnoletnie.
- w 2018r. - 179 mieszkańców Gminy Orzysz, w tym 146 osoby pełnoletnie.
- w 2019r. - 187 mieszkańców Gminy Orzysz, w tym 152 osoby pełnoletnie.

2. Działania podejmowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Orzyszu

Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	2017	2018	2019
Liczba rozpatrzonych wniosków dotyczących osób podejrzanych o nadużywanie alkoholu w tym:	67	47	41
w związku z prowadzoną procedurą „Niebieskiej Karty”	18	23	20
Ilość rozmów interwencyjno-motywujących przeprowadzonych przez członków Komisji z osobami podejrzаныmi o nadużywanie alkoholu do podjęcia leczenia.	37	31	28
Ilość rozmów udzielających pomocy i wsparcia przeprowadzonych przez członków Komisji z osobami będącymi członkami rodzin osób z problemem alkoholowym .	5	13	4
Liczba osób w stosunku do których wystąpiono do Sądu Rejonowego w Piszcu z wnioskiem o zastosowanie obowiązku pojęcia leczenia odwykowego oraz na czas trwania leczenia ustalenie nadzoru kuratora sądowego.	13	6	5

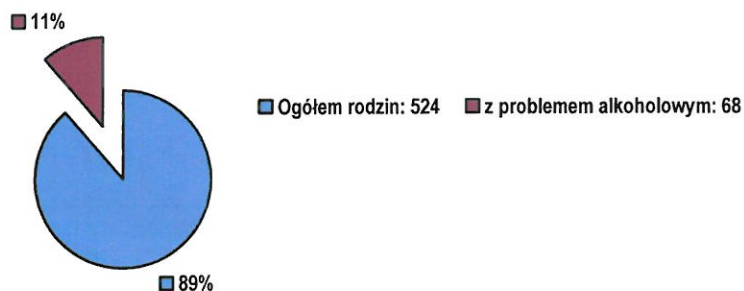
Osoby uzależnione od alkoholu charakteryzują się niezaradnością życiową, brakiem umiejętności w prowadzeniu gospodarstwa domowego, w podejmowaniu decyzji oraz w wychowaniu dzieci. Z przedstawionych danych wynika, że ogólna liczba zgłoszeń maleje. W ramach realizacji procedury Niebieskiej Karty, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych bierze aktywny udział w pracach grup roboczych. Członkowie Komisji motywują osoby nadużywające alkoholu do prowadzenia trzeźwego trybu życia, podjęcia leczenia w placówkach ambulatoryjnych i Punkcie Konsultacyjnym, jak również członków rodzin do podjęcia działań w zakresie procedury zastosowania leczenia odwykowego oraz podjęcia terapii dla osób współuzależnionych. Niestety, część dorosłych mieszkańców naszej gminy nie dostrzega negatywnych skutków problemu, jakim jest uzależnienie od alkoholu i nie chce poddać się dobrowolnemu leczeniu odwykowemu. W takim przypadku Komisja występuje z wnioskiem do Sądu Rejonowego o zastosowanie zobowiązania poddania się leczeniu odwykowemu w stacjonarnej placówce lecznictwa odwykowego oraz na czas trwania leczenia ustalenie nadzoru kuratora sądowego.

W 2019 roku Komisja zaopiniowała pozytywnie 8 wniosków na sprzedaż napojów alkoholowych. Opinie dotyczyły ustaleń Komisji, czy punkt sprzedaży napojów alkoholowych spełnia wymogi pod względem usytuowania, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa oraz, czy wydane zezwolenie nie przekroczy ustalonej maksymalnej liczby zezwoleń określonej w obowiązującej Uchwale Rady Miejskiej w Orzyszu. Poza tym, w ramach inicjowania i realizacji zadań ustawowych dotyczących rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy Komisja:

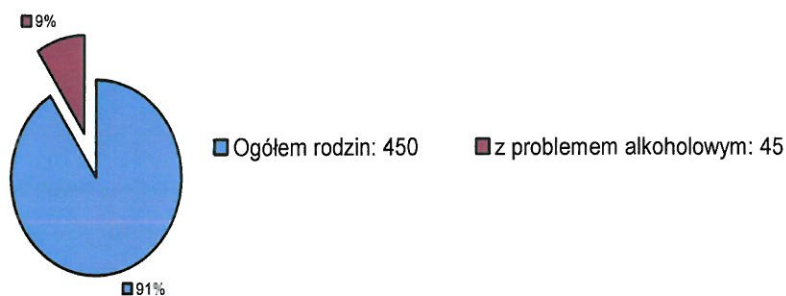
- Systematycznie współpracowała z policją, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, pedagogami szkolnymi, kuratorami rodzinnymi i sądowymi, terapeutą uzależnień, psychologiem.
- Opiniowała projekty uchwał w sprawie:
 - ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie Gminy Orzysz;
 - Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2019 rok.

3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Orzyszu

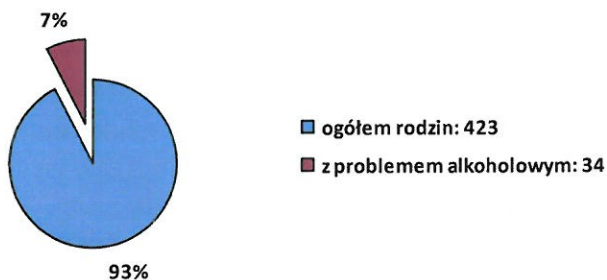
Pomoc udzielona przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Orzyszu
2017 rok

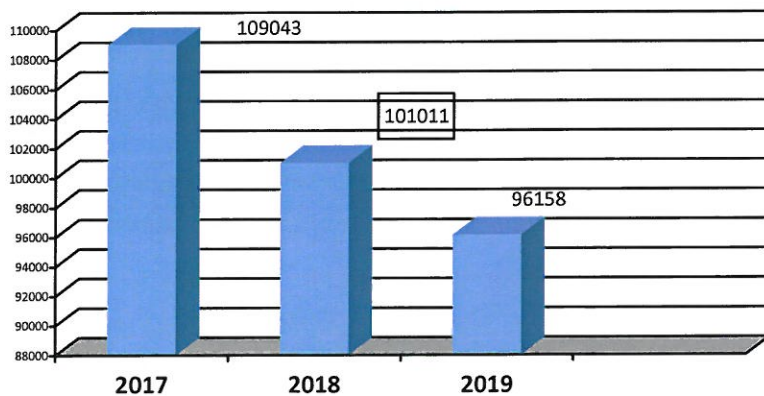
2018 rok

2019 rok

Wysokość środków finansowych przeznaczonych na pomoc rodzinom i osobom dotkniętym problemem alkoholowym.

Dane: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Orzyszu

Z powyższych danych wynika, że corocznie liczba rodzin korzystająca z pomocy materialnej Ośrodka Pomocy Społecznej w Orzyszu, w tym liczba rodzin objętych tą pomocą z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu przez co najmniej jednego z członków rodziny się zmniejsza i także zmniejsza się wysokość środków finansowych przeznaczonych na pomoc rodzinom i osobom dotkniętym problemem alkoholowym.

4. Działania podejmowane przez Komisariat Policji w Orzyszu

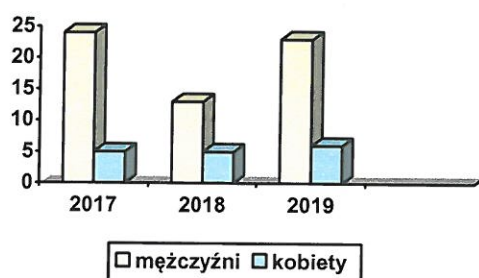
Podejmowane działania	2017	2018	2019
Osoby nietrzeźwe zatrzymane i przewiezione do wytrzeźwienia do pomieszczeń policyjnych	23	24	33
Osoby nietrzeźwe odwiezione do domów rodzinnych	16	14	18
w tym:			
nieletni	0	0	0
Liczba zatrzymanych nietrzeźwych sprawców przemocy domowej	25	19	0
Liczba zatrzymanych posiadających substancje psychoaktywne	2	3	3
Liczba zatrzymanych osób kierujących pojazdami pod wpływem alkoholu	27	35	43
Liczba osób ukaranych za spożywanie alkoholu w miejscu publicznym (mandat karny/ wniosek do sądu)	0	0	52
Liczba przeprowadzonych interwencji domowych w ramach procedury „Niebieskiej karty”	75	64	67
w tym:			
sprawców przemocy domowej będących pod wpływem alkoholu	55	19	67

Dane: Komisariat Policji w Orzyszu

Dane pochodzące z Komisariatu Policji w Orzyszu pokazują, że w porównaniu do lat poprzednich znacznie zwiększyły się liczby zatrzymanych nietrzeźwych osób przewiezionych do pomieszczeń policyjnych i osób kierujących pojazdami pod wpływem alkoholu oraz ukaranych za spożywanie alkoholu w miejscu publicznym.

5. Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Piszcu

Działania	2017	2018	2019
Liczb osób leczonych	29	18	29
tym:			
kobiety	5	5	6
mężczyźni	24	13	23

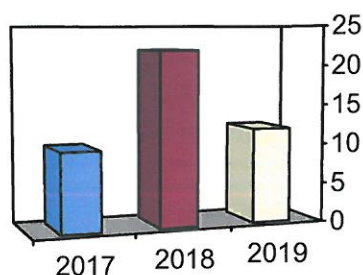
Dane: Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Piszcu

W porównaniu do roku 2017, w 2018 roku znacznie zmniejszyła się liczba leczonych od uzależnienia spowodowanego nadużywaniem alkoholu, zaś w 2019 roku ponownie wzrosła. Mieszkańcy coraz częściej podejmują decyzję, aby z problemem zwrócić się do specjalisty, wiedząc gdzie szukać pomocy. Systematyczne działania informacyjno-edukacyjne podejmowane w ramach realizacji Programu przynoszą pozytywne efekty.

6. Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Giżycku

W Wojewódzkim Ośrodku Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Giżycku, z Gminy Orzysz leczono się w:

- 2017 roku - 10 osób;
- 2018 roku - 22 osób , w tym: leczenie stacjonarne - 14 osób, leczenie ambulatoryjne - 8
- 2019 roku - 12 osób , w tym: leczenie stacjonarne – 10 osób, leczenie ambulatoryjne - 2 osoby.

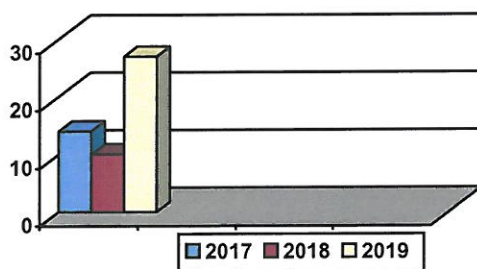

Dane: Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Giżycku

7. Mazurskie Centrum Zdrowia Szpital Powiatowy w Węgorzewie

Na oddziale Detoksykacyjnym Szpitala Psychiatrycznego Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Węgorzewie leczono się:

- w 2017r. - 14 mieszkańców Gminy Orzysz
- w 2018r. - 10 mieszkańców Gminy Orzysz
- w 2019r. - 27 mieszkańców Gminy Orzysz

Dane: Szpital Psychiatryczny SPZOZ w Węgorzewie

W porównaniu do 2018 roku wzrost hospitalizowanych osób na Oddziale Detoksykacji Alkoholowym w 2019 roku wzrósł aż o 17 osób.

8. Punkt Konsultacyjny w Orzyszu

Rodziny borykające się z problemem uzależnienia lub przemocy w rodzinie mogą otrzymać wsparcie w działającym od wielu lat Punkcie Konsultacyjnym w Orzyszu. Mieszkańców Gminy Orzysz przyjmował specjalista terapii uzależnień, psycholog i referent prawny.

Lp.	Osoby	Psycholog					
		2017		2018		2019	
		K*	M*	K	M	K	M
1.	Z problemem alkoholowym	4	36	13	22	10	11
2.	Współuzależnieni oraz DDA	20	6	5	0	8	2
3.	Doznający przemocy w rodzinie (ofiara)	23	0	49	4	32	1
4.	Stosujący przemoc w rodzinie (sprawca)	0	4	3	5	1	5
5.	Eksperymentujące bądź uzależnionych od psychoaktywnych	0	6	1	16	2	8
6.	Patologiczny hazard	5	2	5	7	4	3
7.	Zaburzenia psychiczne	2	2	2	1	1	1
8.	Inni (sytuacje kryzysowe, trudności emocjonalne)	20	7	72	34	50	15
	Razem	74	63	150	89	108	46
		137		239		154	

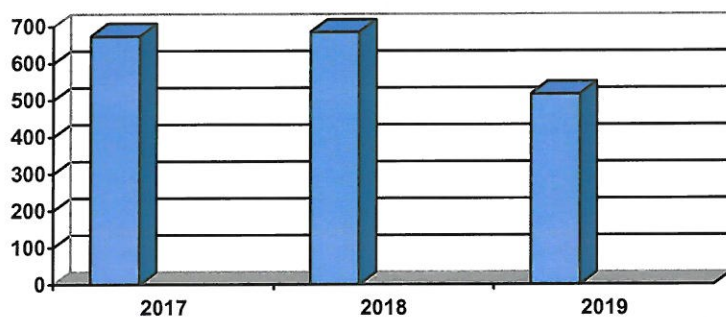
L p	Osoby	Specjalista terapii uzależnień					
		2017		2018		2019	
		K	M	K	M	K	M
1.	Z problemem alkoholowym	7	33	7	28	10	28
2.	Współuzależnieni oraz DDA	4	2	3	0	2	1
3.	Doznający przemocy w rodzinie (ofiara)	2	0	1	0	2	-
4.	Stosujący przemoc w rodzinie (sprawca)	1	3	0	8	-	3
5.	Eksperymentujące bądź uzależnionych od psychoaktywnych	0	0	0	0		
6.	Patologiczny hazard	0	1	0	1		
7.	Zaburzenia psychiczne	0	0				
8.	Inni (sytuacje kryzysowe, trudności emocjonalne)	0	0				
	Razem	14	39	11	38	14	32
		53		49		46	

Lp	Osoby	Referent prawny					
		2017		2018		2019	
		K	M	K	M	K	M
1.	Z problemem alkoholowym	0	4	2	6	-	2
2.	Współzależni oraz DDA	40	18	27	9	35	5
3.	Doznający przemocy w rodzinie (ofiara)	7	0	9	0	6	-
4.	Stosujący przemoc w rodzinie (sprawca)	0	0	0	0	-	-
5.	Eksperymentujące bądź uzależnionych od psychaktywnych	0	2	0	0	-	-
6.	Patologiczny hazard	0	0	0	0	-	1
7.	Zaburzenia psychiczne	0	0	0	0	-	-
8.	Inni (sytuacje kryzysowe, trudności emocjonalne)	45	47	42	15	41	19
	Razem	92	71	80	30	82	27
		163		110		109	

K * - kobieta M * - mężczyzna

Udzielone porady i konsultacje:

- 2017r. - 674 porad i konsultacji 353 klientom Punktu
- 2018r. - 685 porad i konsultacji 398 klientom Punktu
- 2019r. - 517 porad i konsultacji 309 klientom Punktu

Dane: Punkt Konsultacyjny w Orzyszu.

Z danych powyższych wynika, że konsultacje i porady cieszą się dużym zainteresowaniem. W 2019 roku mniejsza liczba klientów i udzielonych porad i konsultacji wynika z tego, iż w okresie lipiec – październik z powodu choroby nie przyjmował psycholog. Mieszkańcy coraz częściej podejmują decyzję, aby z problemem zwrócić się do specjalisty. Uległ fałszywy stereotyp, że problem alkoholowy w domu rodzinnym to wstyd i nikt nie może o tym wiedzieć „problem rozwiąże się sam”.

9. Szkoły

Znaczącą część działań podejmowanych w ramach Programu, to zadania profilaktyki uniwersalnej, których adresatami są dzieci uczęszczające do szkół. W szkołach, dla których Gmina Orzysz jest organem prowadzącym, pomoc i opiekę psychologiczną dzieciom i młodzieży pochodzącej z rodzin zagrożonych alkoholizmem i narkomanią oraz przemocą domową zapewniał psycholog. Zakres wykonywanych zadań przez zatrudnionego psychologa obejmował między innymi: indywidualne konsultacje psychologiczne z uczniami, rodzicami i nauczycielami, udzielanie wsparcia dla osób z rodzin z problemem alkoholowym, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, wskazywania odpowiednich form pomocy i motywowania do działania.

W podziale na poszczególne szkoły, przedstawia to się następująco:

	Zakres konsultacji/porad	ZSP w Orzyszu			ZSP w Dąbrówce			ZSP w Okartowie		
		2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
1	Z nauczycielami, wychowawcami w celu określenia form pomocy i wsparcia uczniów w aktualnych trudnościach	114	134	194	48	45	35	20	27	32
2	Indywidualne z uczniami w tym:	199	319	336	46	51	35	25	34	31
	nadużywanie alkoholu w rodzinie	45	41	42	4	3	3	5	7	4
	przemoc w rodzinie	50	16	26	8	6	3	3	5	5
	styczność z używkami	19	54	64	3	5	7	6	6	6
	uzależnienia behawioralnych	55	97	103	10	15	13	5	6	8
	trudności emocjonalne, agresja ze strony uczniów	30	111	101	20	22	9	6	10	8
3	Z rodzicami w celu rozwiązywania trudności wychowawczych i edukacyjnych ich dzieci	164	174	181	38	42	32	35	37	28
4	Sytuacje kryzysowe, pomoc psychologiczna	11	18	16	4	5	7	3	3	3
5	Z kuratorem	9	-	-	4	3	2	3	-	-
6	Zajęcia profilaktyczne	8	-	-	3	2	6	-	-	-
	Ogółem ilość udzielonych porad i konsultacji	505	645	727	143	148	117	86	101	94

Dane: Psycholog

10. Placówka Wsparcia Dziennego pn. Środowiskowa Świetlica Opiekuńczo-Wychowawcza w Orzyszu

Głównym celem tej Placówki jest objęcie dzieci i młodzieży opieką i wychowaniem, udzielenie wsparcia rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Za zgodą rodziców lub opiekunów, świetlica opieką obejmowała 41 stałych młodych podopiecznych ze szkoły podstawowej, gimnazjum i liceum, z czego 30 uczestników wychowuje się lub pochodzi z środowiska zagrożonego, jakim są problemy alkoholowe, przemoc

w rodzinie, demoralizacja. W 2019 roku przeważała liczba dzieci w przedziale 11-16-ty rok życia. Świetlica funkcjonuje codziennie tj. od poniedziałku do piątku w godzinach od 13⁰⁰ do 19⁰⁰, w soboty i niedziele w godzinach 9⁰⁰ – 15⁰⁰. W świetlicy realizowane były zajęcia wg stałego harmonogramu ustalonego przez kierownika i wychowawców świetlicy:

- grupa I (szkoła podstawowa)) zajęcia programowe mające na celu rozwijanie zainteresowań i umiejętności tj. zajęcia plastyczne, teatralne, taneczne, sportowo-rekreacyjne, twórcze, komputerowe, muzyczne, ogólnorozwojowe oraz turystyczne. Ponadto dzieci i młodzież otrzymują pomoc w odrabianiu lekcji, pomoc w nauce, nadrobienie zaległości szkolnych oraz zajęcia wychowawczo-edukacyjne.

- grupa II (gimnazjum, VII i VIII klasa szkoły podstawowej oraz liceum) – zajęcia kulinarne, odrabianie lekcji, pomoc w nauce, zajęcia programowe: plastyczne teatralne, taneczne, sportowo rekreacyjne, twórcze, komputerowe muzyczne, ogólnorozwojowe dostosowane do zainteresowania młodzieży.

Duży nacisk położono, jak co roku na zajęcia profilaktyczne i wychowawcze, mające na celu radzenia sobie z trudnościami, które zagrażają prawidłowemu rozwojowi dzieci i młodzieży oraz zdrowemu stylowi życia.

Realizowany jest także pilotażowy program zajęć sportowych o charakterze profilaktycznym „Dzieci ulicy”, którego zadaniem jest objęcie opieką dzieci z trudnościami osobowościowymi, ciężko dostosowującymi się społecznie oraz wykluczonymi ze społeczności lokalnej.

W Placówce działa również Wielopoziomowa Drużyna Harcerska „Szare Szeregi”, licząca 12 harcerzy.

11. Świetlica Środowiskowa „Kajak” w Orzyszu

Świetlica środowiskowa „Kajak” przy Parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa jest dostępna dla dzieci i młodzieży od poniedziałku do piątku. Dzieci mogą tam spędzać czas wolny od zajęć szkolnych, rozwijać swoje talenty, uczyć się odpowiedzialności i współpracy z innymi, a także ofiarności wobec bardziej potrzebujących. W ciągu tygodnia z różnych zajęć korzysta około 80 osób w różnym wieku. Zajęcia prowadzą siostry dominikanki i osoby, które współpracują. Wolontariat - młodzież z Zespołu Szkolno- Przedszkolnego w Orzyszu i liceum oraz grupa osób dorosłych wspiera pracę w świetlicy prowadząc zajęcia, przygotowując posiłek, wykonując prace przeznaczone na sprzedaż w czasie kiermaszów świątecznych. Do wyboru mają różnorodne formy spędzania czasu: zajęcia gitarowe, teatralne, plastyczne, taneczne, nauka gry w szachy i warcaby oraz „maminiec” - spotkania połączone z zajęciami dla grupy rodziców.

II. Cele Programu

Podstawowym celem Programu na 2020 rok jest zapewnienie ciągłości działań o charakterze terapeutycznym, edukacyjnych i doradczym dla osób uzależnionych od alkoholu lub narkotyków i ich rodzin, propagowanie trzeźwości i abstynencji, zapobieganie powstawania nowych problemów, minimalizowanie tych, jakie występują, inicjowanie i wspieranie działań zmierzających do kształtowania i utrwalania pozytywnych postaw i wartości przy szczególnym uwzględnieniu dzieci i młodzieży. Zaplanowane działania są rokrocznie opracowywane tak, aby realizacja jego celów przynosiła wymierne korzyści dla poszczególnych grup mieszkańców naszej gminy.

Program uwzględnia działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, które skierowane są do wszystkich mieszkańców. Zawiera działania profilaktyczno-informacyjne, mające na celu propagowanie zdrowego stylu życia i zmianę postaw. Program uwzględnia system działań pomocowych skierowanych do osób

uzależnionych, osób spożywających alkohol w sposób ryzykowny i szkodliwy, jak również ich rodzin.

Strategiczne kierunki realizacji działań profilaktycznych:

- kontynuacja działań w zakresie profilaktyki szkolnej w oparciu o programy wykorzystujące aktywność uczniów oraz zaangażowanie rodziców i nauczycieli;
- zapewnienie dostępu do źródeł informacji, przeznaczonych dla osób szukających wsparcia, dotkniętych problemem uzależnienia i przemocy;
- kontynuowanie szkoleń w zakresie strategii rozwiązywania problemów alkoholowych, narkotykowych i przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- kontynuowanie profilaktycznych działań alternatywnych – promocja zdrowego stylu życia i postaw abstynenckich;
- kontynuowanie działań o charakterze terapeutycznym, edukacyjnym i doradczym;
- działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- współpraca z placówkami i instytucjami zajmującymi się działalnością profilaktyczną i naprawczą;
- współpraca z Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Krajowym Biurem ds. Przeciwdziałania Narkomanii.

III. Zadania i sposób ich realizacji.

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób dorosłych, młodzieży, dzieci i ich rodzin, współuzależnionych, uzależnionych i zagrożonych uzależnieniami od alkoholu i narkotyków

Planowane działania :

- 1) Organizowanie pomocy terapeutycznej w formie porad i konsultacji dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu i narkomanii, edukacji indywidualnej i grupowej w Punkcie Konsultacyjnym w Orzyszu (finansowanie wynagrodzenia osób pełniących dyżury w Punkcie wg harmonogramu i stawek określonych w umowie oraz kosztów utrzymania lokalu).
- 2) Motywowanie osób skierowanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do rozpoczęcia procesu leczenia i wyjścia z uzależnienia.
- 3) Motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie do zmiany szkodliwego wzoru picia.
- 4) Kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu w stosunku do osób, które odmówiły podjęcia dobrowolnego leczenia (opłata kosztów sądowych i biegłych sądowych).
- 5) Udzielanie i gromadzenie informacji o formach profesjonalnej pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej osobom uzależnionymi współuzależnionym w ośrodkach na terenie powiatu, regionu, województwa .
- 6) Inicjowanie i prowadzenie działań profilaktycznych (upowszechnianie materiałów edukacyjnych i informacyjnych o chorobie alkoholowej).

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i uzależnienia od narkotyków, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Planowane działania:

- 1) Organizowanie pomocy ofiarom przemocy domowej w rodzinie z problemem alkoholowym poprzez zapewnienie porad i konsultacji psychologicznych oraz pomocy prawnej w Punkcie

Konsultacyjnym w Orzyszu (finansowanie wynagrodzenia osób pełniących dyżury w Punkcie wg harmonogramu i stawek określonych w umowie oraz kosztów utrzymania lokalu).

2) Zapewnienie opieki psychologicznej dzieciom i młodzieży pochodzącej z rodzin zagrożonych alkoholizmem, narkomanią oraz przemocą domową poprzez zatrudnienie i finansowanie psychologa w szkołach, dla których organem prowadzącym jest Gmina Orzysz.

3) Realizacja programu opiekuńczo-wychowawczego w ramach funkcjonowania Placówki Wsparcia Dziennego pn. Środowiskowa Świetlica Opiekuńczo-Wychowawcza przy ul. Wojska Polskiego 5 w Orzyszu, w tym:

- finansowanie zatrudnienia wychowawców i opiekunów prowadzących zajęcia (zgodnie z zawartą umową),

- zakup materiałów przeznaczonych do prowadzenia zajęć,

- finansowanie wyjazdów edukacyjno-rekreacyjnych dla uczestników tej placówki,

- dożywianie uczestników placówek w miarę posiadanych środków finansowych,

- pokrycie kosztów związanych z utrzymaniem świetlicy (zakup środków czystości, wywóz śmieci, opłata telefonu, Internetu, energii elektrycznej, co., zużycia wody i ścieków itp);

4) Włączenie metodyki harcerskiej do pracy z dziećmi i młodzieżą w zakresie resocjalizacji – drużynowi.

5) Współpraca merytoryczna z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie działającym w ramach gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w MOPS.

6) Współfinansowanie działalności parafialnej świetlicy środowiskowej „Kajak” dla dzieci i młodzieży przy ul. Elckiej 19a w Orzyszu - pokrycie kosztów c. o., zakup materiałów z przeznaczeniem na zajęcia z dziećmi, dofinansowanie wieczery wigilijnej.

7) Inicjowanie i finansowanie w miarę posiadanych środków finansowych działań, zmierzających do podniesienia kwalifikacji osób mających w swojej pracy kontakt z ofiarami i sprawcami przemocy, osobami uzależnionymi i współuzależnionymi.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży.

Planowane działania:

1) Realizacja programów wczesnej profilaktyki uzależnień i rozwoju umiejętności społecznych obejmujących problem uzależnienia od alkoholu i palenia papierosów kierowanych do uczniów szkół podstawowych :

- a) finansowanie zajęć profilaktyczno - edukacyjnych ukierunkowanych do wszystkich grup dzieci i młodzieży bez względu na stopień indywidualnego ryzyka, uczących umiejętności zdrowego i trzeźwego stylu życia,

- b) współpraca z placówkami oświatowymi w zakresie wspierania i dofinansowywania programów oraz przedsięwzięć profilaktycznych opracowywanych i realizowanych przez młodzież, skierowanych do grup rówieśniczych i społeczności lokalnej,

- c) prowadzenie zajęć psychoedukacyjnych mających na celu zwiększenie umiejętności wychowawczych rodziców.

2) Działania psychofizyczne oddziałujące na rozwój dzieci i młodzieży.

3) Dofinansowanie w miarę potrzeb i środków finansowych wypoczynku letniego (półkolonie) dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym i z grup ryzyka, połączonego z programem profilaktycznym lub opiekuńczo-wychowawczym.

4) Wspieranie oraz współfinansowanie lokalnych działań aktywizujących i integrujących dzieci, młodzież, rodzin w tym otwartych środowiskowych imprez i wydarzeń o charakterze

prozdrowotnym, rekreacyjno-sportowym, bez alkoholu: festynów rodzinnych, Orzyskiego Biegu Ulicznego, obchodów Dni Orzysza, Dożynek Gminnych, Gminnej Wieczery Wigilijnej.

5) Działania edukacyjne i informacyjne skierowane do całej populacji Gminy:

a) zakup materiałów edukacyjnych – książek, broszur, plakatów, ulotek profilaktycznych;
b) włączenie się w ogólnopolskie i regionalne profilaktyczne kampanie edukacyjne uwzględniające problematykę uzależnień.

6) Dofinansowanie koncertów i programów o tematyce szkodliwości picia alkoholu i zażywania substancji psychoaktywnych, propagujących „trzeźwy styl życia” – życia bez nałogów.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń, osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych i przeciwdziałaniu narkomanii.

Podjęmowane działania:

1) Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.

2) Udzielenie dotacji celowej jednostkom spoza sektora finansów publicznych na realizację zadania publicznego „Profilaktyka uzależnień i patologii społecznych”.

3) Szkolenie członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zgodnie z wymogami ustawy w zakresie profilaktyki o rozwiązywania problemów alkoholowych.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i art. 15 ustawy.

Podjęmowane działania:

1) Kontrole punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych pod kątem prawidłowego oznakowania i informowania o szkodliwości napojów alkoholowych, a także sprzedaż alkoholu osobom niepełnoletnim.

2) Podejmowanie działań interwencyjnych wobec przypadków sprzedaży i podawania napojów alkoholowych nietrzeźwym, nieletnim, na kredyt lub pod zastaw.

IV. Realizacja zadań Programu.

1. Koordynację przedsięwzięć związanych z realizacją zadań zawartych w Programie prowadzi Pełnomocnik ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz podejmuje niezbędne działania zmierzające do osiągnięcia celów wyznaczonych w Programie.

2. W realizacji Programu aktywnie uczestniczy Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Orzyszu, psycholodzy, terapeuci, realizatorzy programów profilaktycznych, pedagodzy szkolni, wychowawcy, pracownicy socjalni, kuratorzy sądowi, policjanci.

3. Decyzje dotyczące wydatków finansowych przeznaczonych na realizację poszczególnych zadań zawartych w Programie podejmuje Burmistrz.

4. Ustala się diety Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Orzyszu w wysokości 5% najniższego wynagrodzenia za każde posiedzenie Komisji RPA i powołanych zespołów Komisji. Podstawą wynagrodzenia są protokoły z posiedzeń wraz z listą obecności lub protokoły z kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

5. Wysokość środków finansowych na realizację zadań Programu określa Rada Miejska w Orzyszu w drodze uchwały w sprawie budżetu Gminy na 2020 rok.

6. Źródłem finansowania zadań Programu na rok 2020, są środki finansowe budżetu Gminy „fundusz przeciwdziałania alkoholizmowi”, pochodzące z opłat za korzystanie z wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Plan wydatków z odniesieniem do przyjętych zadań Programu na 2020r		
Lp.	Nazwa zadania	Wysokość środków
1.	<p>Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniami od alkoholu i narkotyków.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Punkt Konsultacyjny (wynagrodzenie psychologa, instruktora terapii uzależnień, - 25.040,-zł.; • zakup materiałów – 100zł. • Zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego (opłata za złożone wnioski w Sądzie Rejonowym, wynagrodzenia biegłych sądowych za wydaną opinię sądową w przedmiocie uzależnienia od alkoholu) - 3.360 zł; 	28.500,-zł
2.	<p>Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i uzależnienia od narkotyków, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Punkt Konsultacyjny (wynagrodzenie prawnika) – 7.200. zł; • Opieka psychologiczna w szkołach – (wynagrodzenie psychologa) – 46.000,-zł. • Placówka Wsparcia Dziennego - (wynagrodzenia wychowawców, zakup żywności, materiałów pomocniczych do pracy z dziećmi, środków czystości, wyposażenia, pokrycie kosztów utrzymania środowiskowej świetlicy opiekuńczo-wychowawczej tj. c.o., energii elektr. zużycia wody i ścieków, wywozu śmieci, naprawy bieżące) – 124.120zł; • Środowiskowa Świetlica Parafialna „Kajak” (dofinansowanie c.o., zakup materiałów do pracy z dziećmi, dofinansowanie wieczery wigilijnej) – 5.300,- zł. • Włączenie metodyki do pracy z dziećmi i młodzieżą w zakresie resocjalizacji - 500,- 	183.120,-zł
3.	<p>Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Finansowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w zakresie problematyki alkoholowej i narkomanii oraz działań psychofizycznych – 2.000zł., • Działania aktywizujące i integrujące dzieci, młodzież oraz rodziny otwarte, lokalne uroczystości i imprezy prozdrowotne i sportowo-rekreacyjne: <ul style="list-style-type: none"> - Orzyski Bieg Uliczny - 400zł. , - Dni Orzysza, festyny rodzinne - 500zł, - Wieczera wigilijna – 500zł; - usługi transportowe – 980zł. - dofinansowanie półkolonii dla dzieci i młodzieży z środowisk zagrożonych - 500zł. 	4.880,-zł
4.	<p>Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń, osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych i przeciwdziałaniu narkomanii.</p> <ul style="list-style-type: none"> • udzielenie dotacji na realizację zadania publicznego w ramach ogłoszonego konkursu pn. „Profilaktyka uzależnień i patologii 	5.000zł

	społecznych”	
5.	Realizacja zadań Programu <ul style="list-style-type: none"> • Diety GM Komisji Rozwiązywania problemów Alkoholowych – 11.000zł. • Podróże (delegacje) – 500zł. • Wynagrodzenie pełnomocnika ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alk. - 5.000zł. • Szkolenia - 4.000zł. 	20.500zł.
Razem		242.000,-zł
Zaplanowane środki w budżecie Gminy na 2019r. fundusz „przeciwdziałania alkoholizmowi” i przeciwdziałania narkomanii		242.000,-zł

Opracowała: Barbara Konopka

